

Temat do samodzielnego studiowania w ramach przedmiotu Ochrona własności intelektualnej.

Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

- I. Zasady zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.
- II. Uprawnienia organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.
- III. Ustalanie wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

I. Zasady zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

1. Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi reguluje ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity w Dz. U. z 2006 r. nr 90, poz. 631, ze zm.) w art. 104 – 110.

Organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi są stowarzyszenia zrzeszające:

- twórców,
- artystów wykonawców,
- producentów,
- organizacje radiowe i telewizyjne,

których zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień określonych ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Działalność organizacji regulują przepisy ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t. j. w Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 855, ze zm.).

Członkami tych organizacji mogą być także osoby prawne.

2. Na działalność organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi wydaje zezwolenie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który sprawuje nadzór nad tymi organizacjami i rozpatruje corocznie sprawozdania z ich działalności.

W zezwoleniu określa się szczegółowy zakres uprawnień zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

3. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi mogą zawierać porozumienia dotyczące:

- udzielania licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych,
- poboru wynagrodzeń z tytułu korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji,

zgodnie z zasadami określonymi w tych porozumieniach i zatwierdzonych tabelach wynagrodzeń.

Organizacje zbiorowego zarządzania mogą w drodze porozumienia wyznaczyć spośród siebie jedną organizację, albo upoważnić inny podmiot do wykonywania w ich imieniu czynności zbiorowego zarządzania.

4. Wykaz decyzji Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego o udzieleniu zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, ogłasza się w załączniku do obwieszczenia tego ministra o udzieleniu zezwoleń na wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Obwieszczenie publikowane jest w Monitorze Polskim.

II. Uprawnienia organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

1. Zgodnie z art. 105 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania:

- jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem,

- może występować w tym zakresie przed sądem w charakterze strony.
Jeżeli do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja, na domniemanie to nie można się powoływać.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania:
- * jest obowiązana do jednakowego traktowania praw swoich członków oraz innych podmiotów przez siebie reprezentowanych,
 - * nie może z ważnych powodów odmówić zgody na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych,
 - * nie może bez ważnych powodów odmówić podjęcia zbiorowego zarządzania prawem autorskim lub prawem pokrewnym.

III. Ustalanie wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

1. Pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania w poborze wynagrodzeń umownych, należnych podmiotom reprezentowanym przez organizację.
2. Stawki minimalne wynagrodzeń przewidziane w tabelach, zatwierdzanych przez Komisję Prawa Autorskiego, powoływaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Zadania Komisji Prawa Autorskiego i zasady postępowania regulują przepisy art. 110¹ - 110¹⁰ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
3. Postępowanie w sprawach zatwierdzania tabel wynagrodzeń regulują przepisy art. 110¹¹ - 110¹⁶ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
4. W przypadku, gdy Komisji Prawa Autorskiego zatwierdzi tabelę niezgodnie z oczekiwaniami uczestnika postępowania, można wystąpić o jej zatwierdzenie do sądu okręgowego właściwego miejscowo dla wnioskodawcy.

Literatura : Prawo autorskie i prawa pokrewne (z wprowadzeniem J. Barty i R. Markiewicza)
4. wydanie. Oficyna a Wolters Kluwer business. Warszawa 2008. Rozdział szósty.

Opracował: dr Stanisław Kołodziejczuk

Warszawa, listopad 2011 r.